

Rıfat Ilgaz

B Ü T Ü N E S E R L E R İ

*Bacaksız
Okulda*

ÇOCUK ROMANI

BİRİNCİ BÖLÜM

Bacaksız Bahri, daha bir hafta önce Kapalıçarşı'dan alınan çantasının kapağını açmış, gösteriyordu:

«Anneee! Bu çantanın carcuru bozuk, istemem bunu ben!»

Fesleğen Sokağı, okul hazırlıklarını hızlandırmıştı. Ağabeylerin, ablaların üç beş yıl önce kullandıkları çantalar, önlükler, beyaz yakalar, defterler, kalemler, boyalar elden geçiriliyordu. İşe yarayanlar, kesilip biçilince bir süre giyilebilecek olanlar sandıklardan, sepetlerden çıkarıldı. Sökükler, yırtıklar dikildi, yıkandı, ütülendi, provalar yapıldı. Çantalara yeni defterler, yeni kalemler, yeni boyalar kondu. Açıldı, kapandı, kilitlendi. Bir daha açıldı, bir daha kapandı, bir daha kilitlendi. Çantalar açıla kapana, fermuarlar cırrrt cırrrt gidiş geliş çekile çekile yalama oldu. Kilitler bozuldu. İş işten geçtikten sonra gözönünden kaldırılıp yüksekçe yerlere saklandı. Gene de okulların o ilk açılış günü, birinci sınıfa gidecekler için yazılma günü bir türlü gelmedi.

Bu kutsal gün, Fesleğen Sokağı için neden

mi o kadar önemliydi?

Eğer Fesleğen Sokağındaki ana babalar, okulların açılma gününü sabırsızlıkla bekliyorlarsa, çocukları için vezir düşü gördüklerinden değildir. İşi büyütmeylim. Sırf çocukların, başlarından bir an önce gitmeleri içindir. Bu sokağın haylazları, onlara etmediklerini bırakmamış, ocaktaki çorbalarıyla birlikte sabırlarını da kaç kez taşımışlardır.

Fesleğen Sokağının son konuklarından sayılan Bacaksız Bahri'yi mi sordunuz? O da bu haylazlardan işte! Daha şimdiden elebaşları arasına geçecek nerdeyse. Eğer okula yazılacaksa daha da sivrilebilmesi için eksiklerini giderme isteğinden olsa gerek. Ana baba içinse, durum sokağın genel görüşüne tıpa tıp uygundur: Başlarının dinç kalması!

«Anneee! Ben bu çantayı istemem! Başka çanta isterim, kilitli çanta!..»

Babası, çanta kilitli olursa, anahtarı nasıl olsa kaybolur, diye fermuarlısını almayı düşünmüş, annesinin de uygun görmesi üzerine eve pembe plastik bir çanta gelmiş, yüksekçe bir çiviye asılmıştı. Çanta orda kalsa, ne yeniliğini yitirecekti, ne de carcuru bozulacaktı. Plastik çanta, çividen inmiş, sonunda fermuarın dişleri çar-

pılmış, eğilmiş, bükülmüş, bir ikisi de kırılmış, açılırken kapanmaz, kapanırken açılmaz oluvermişti. Bozulmasa ne olacaktı sanki? Zeynep'in çantasıyla, Gülten'in çantası kilitli, anahtarlı olunca, Bahri'nin çantası fermuarlı olabilir miydi? Durum böyleyken bu carcur bir raslantı sonucu mu bozulurdu? Bu işte mutlaka Bacaksız Bahri'nin bir parmağı olmaz mıydı? Ne yapar yapar, işte böyle fermuarı bozar atardı.

«Anne, ben bu çantayı istemem!» dediği zaman, «Neden istemez mişsin?» diye surat edecek olurlarsa, «Carcuru bozuk da ondan istemem!» diyebilirdi artık!

Diyebiliyordu da ne oluyordu? Evdekiler gene bildiğini okuyorlardı:

«Hadii!» diyorlardı, «Bozulduysa biz bozmadık ya! Sen de boyuna açıp kapamasaydın! Yenisini alacağımızı hiç bekleme! Bu yıl bu çantayla gidip geleceksin okula!»

Eğer Bacaksız bu düşüncede olsaydı, hiç çiviyle çantanın fermuarını bozar mıydı? En kısa zamanda Zeynep'in çantası gibi kilitli, anahtarlı bir çanta gerekiyordu ona!

«Hüsnü Amcaaa! Sen Zeynep'in çantasını hangi dükkandan aldın?»

Hüsnü Amca, çeşme başında arabasını yı-

kıyordu. Ona sokulup bu soruyu sormanın tam zamanıydı!

Şoför Hüsnu güderiyle arabanın içini kurularken:

«Aldım işte, bir dükkândan,» dedi, «Taa aşağılardan, Ankara Caddesinden aldım.»

«Babam da bilir mi oraları Hüsnu Amca?»

«Baban pek bilmez, işi olmaz ki oralarda.»

«Neden olmaz Hüsnu Amca?»

«Babanın arabasına yolcu binmez ki, işi düşün oralara. Babanın arabası, kamyon!»

Sanki Bacaksız Bahri, babasının arabasının kamyon olduğunu bilmiyor! Biraz uyanır gibi olan Şoför Hüsnu,

«Daha sana çanta almadı mı baban?» diye sordu sonunda.

«Var çantam ama, bozuk. Carcuru bozuk